

Dušan Škorić

ZORAN STOŠIĆ VRANJSKI

Galerija SULUV

Novosadska izložba sublimiše već odavno zacrtanu priču, tehniku i ikonografiju Vranjskog. Bavljenje kosmosom ne treba shvatiti kao doslovnost, u pitanju je duhovni i materijalni prostor i mesto čoveka i slikara u njemu. Ako je pre dve decenije Vranjski slikao klasično sa planovima i "ostacima materijalne sfere" on je shvatio da je raspričanost i punoća, komplikovano stanje. Ako su ranije slike bile stanje stanje prostora, danas su stanje duše. Tiho svetlo, rembrantovski smireni oker–umbra tonaliteta, smirenost i tek ponegde ljuštore stvarnog sveta, sada su svedene na uske "prelaze" koji se lepe nagrađuju između tamne i svetle sfere na detalju slike. Izvori svetla su sada veoma bitni, utišani, ima ih više na slici, oni utrađuju oblak ili sferu. Čak bi se moglo reći da neke slike imaju podelu na tlo i nebo, ali ta granica je samo nagoveštaj procesa, pristajanja na život i stvarnost.

Ako se traže važnije promene na njegovim slikama treba ih tražiti u kompletnom smiraju, pre svega u boji. Paleta je svetlija, daleko toplija, nema sukoba na slici, prostor je stvar duhovnosti.

Ostaci materijalnog su letve–reperi i uske šnite koje su deo nadrealnog, ili je bolje reći opominjajućeg nestanka ovakvog sveta. Svet je danas rizična priča, čovek je rastočen i Vranjs–

Zoran Stošić Vranjski, *Kosmički motiv*, ulje na platnu, 2006.

ki ne slika ljudske figure, on pruža nagoveštaja ili opomene. Njegove slike su angažovane sasvim drugačije od načina kako se o njima najčešće i uopšteno piše. Na slikama vlada samoća, jedva primetni ostaci predmeta iz neke bure, nekog ranijeg vremena ili budućeg. To stanje na slici bi se moglo nazvati nekom vrstom duhovne ekologije ili čak klasične duhovnosti, kojoj je Vranjski i privatno sklon. Ranije je na njegovim slikama bilo izvesnog sukoba toplo–hladno, sadašnje slike su tople, one greju.

Mislim da je već dugo pogrešna priča o Vranjskom i kos–

mosu, i da je ona plod novinarskih domišljanja. Reč je o daleko kompleksnijem slikarstvu. Slike Vranjskog su slojevite i one se otkrivaju kao zavese, zastori, pre svega tonskog bogatstva, ali i prostori sreće, smiraja. Haos je na slikama prošao, i one polako prelaze u sferu sna, eteričnosti i

duhovnosti. Ako je i jedan srpski slikar bio "kopile" Rembranta, onda je to svakako danas Vranjski, bezvremenski, tihi pejzaž njegove unutrašnje drame – mesto opšte drame u kojoj živimo, tavorimo, sanjamo. Tumačiti Vranjskog je posao koji tek predstoji nekim drugim generacijama.